Rådets konklusioner af 20. maj 2014 om effektiv læreruddannelse [1]

(2014/C 183/05)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM MINDER OM DEN POLITISKE BAGGRUND FOR DETTE SPØRGSMÅL, JF. BILAGET TIL DISSE KONKLUSIONER,

ER AF FØLGENDE OPFATTELSE:

1. Undervisning af høj kvalitet anerkendes generelt for at være en af nøglefaktorerne, når det handler om at opnå gode læringsresultater, ved at udvikle den viden og de færdigheder, holdninger og værdier, som er nødvendige for, at lærende kan realisere deres fulde potentiale, både som enkeltpersoner og som aktive medlemmer af samfundet og arbejdsstyrken.

2. I en verden under hurtig forandring udvikler lærernes rolle — og de forventninger, der er til dem — sig ligeledes, eftersom de står over for udfordringer i form af nye kvalifikationskrav, hurtig teknologisk udvikling og øget social og kulturel mangfoldighed samt et behov for at sørge for en mere individualiseret undervisning og imødekomme særlige indlæringsbehov.

3. Underviserne på læreruddannelserne spiller en afgørende rolle med hensyn til at bevare og forbedre kvaliteten af lærerstanden. En høj kvalitet i lærernes grunduddannelsen, støtte tidligt i karrieren (»jobindføring«) og løbende faglig udvikling er en væsentlig faktor for at sikre, at lærergerningen kan tiltrække egnede kandidater, og at lærere har og bevarer de relevante kompetencer, der er nødvendige for at arbejde effektivt i dagens klasselokaler.

4. Forbedring af læreruddannelsesprogrammer og -ansættelsesprocedurer kræver forudgående fastlæggelse af, hvilke faglige kompetencer lærere bør have i forskellige faser af deres karriere. Faglige kompetencerammer kan bruges til at hæve kvalitetsstandarderne ved at definere den viden og de færdigheder og holdninger, som lærere, herunder i sektoren for erhvervsrettet uddannelse (VET) og voksenuddannelse, bør være i besiddelse af eller tilegne sig. Tilsvarende kan undervisere på læreruddannelserne, der forbereder lærere på lærergerningen, drage fordel af rammer af denne art;

ANERKENDER FØLGENDE:

1. Det er ikke ualmindeligt, at nye lærere forlader lærergerningen for tidligt, et fænomen, der kan føre til et stort tab for de berørte enkeltpersoner og systemerne som helhed. Grunduddannelsesprogrammer for lærere, der på tilstrækkelig vis forbereder lærere helt fra begyndelsen, sammen med foranstaltninger til jobindføring, mentorordninger og større hensyntagen til læreres personlige og faglige velbefindende, kan være med til at afhjælpe dette.

2. Læreruddannelse bør ses som en integreret del af en bredere politisk målsætning om at øge lærergerningens tiltrækningskraft og kvalitet. Dette kræver passende udvælgelses-, ansættelses- og fastholdelsespolitikker, en effektiv grunduddannelse for lærere, støtte tidligt i karrieren, faglig læring og udvikling gennem hele karrieren, pædagogisk feedback og incitamenter for lærere.

3. Læreruddannelsesprogrammer bør, uanset om de sigter mod fremtidige lærere, før de begynder deres karriere, eller på praktiserende lærere inden for rammerne af løbende faglig udvikling, være tilstrækkeligt fleksible til at kunne reagere på ændringer inden for undervisning og læring. De bør trække på lærernes egne erfaringer og tilstræbe at skabe tværfaglige og samarbejdsmæssige tilgange, således at uddannelsesinstitutioner og lærere betragter det som en del af deres opgave at virke i samarbejde med de relevante interessenter, såsom kollegaer, forældre og arbejdsgivere.

[1] I denne tekst omfatter ordet lærer skolelærere, VET-lærere og -undervisere samt voksenundervisere.
Udtrykket underviser på læreruddannelserne anvendes til at beskrive alle dem, der aktivt fremmer formel læring for lærerstuderende og lærere, uanset om det drejer sig om lærernes grunduddannelse eller faglig videreudvikling.

4. Den hurtige vækst inden for digitale læringsværktøjer og åbne uddannelsesressourcer skaber også behov for, at lærerne erhverver tilstrækkelig indsigt i disse til at kunne udvikle relevante digitale kompetencer og anvende dem effektivt og hensigtsmæssigt i undervisningen. Disse nye værktøjer kan også bidrage til at sikre lige adgang til uddannelse af høj kvalitet for alle;

ER ENIGT OM FØLGENDE:

1. Lærernes grunduddannelse bør give fremtidige lærere alle de nøglekompetencer, der kræves for at kunne tilbyde undervisning af høj kvalitet, og fremme motivationen til at erhverve og ajourføre deres kompetencer gennem hele karriereforløbet. Den bør, under fuld hensyntagen til nationale forhold, ikke kun omfatte fagviden og pædagogiske kompetencer forstærket af integrerede perioder med praktisk undervisningserfaring, men også tilskynde til både selvrefleksion og samarbejde med andre, tilpasning til multikulturelle klasser og accept af lederroller.

2. Særlige spørgsmål, som læreruddannelsesprogrammer i højere grad bør tage hensyn til, omfatter effektive metoder til at hjælpe lærende med at erhverve tværfaglige kompetencer såsom digitale færdigheder, læringskompetence, iværksættermæssige færdigheder og kreativ og kritisk tænkning, samt med at styrke sprogkundskaber. Desuden bør der lægges vægt på effektive metoder til at støtte forskellige grupper af lærende, også personer med særlige behov og/eller med en socialt belastet baggrund.

3. Lærernes grunduddannelse kan drage fordel af kvalitetssikringsordninger og regelmæssige evalueringer, hvor hovedvægten lægges på at opnå de ønskede læringsresultater, på kvaliteten og på en passende varighed af den praktiske erfaring samt på at sikre relevansen af det, der undervises i.

4. Højere uddannelsesinstitutioner, der tilbyder lærergrunduddannelse, kan styrkes som centre for uddannelse af både lærere og undervisere på læreruddannelserne og med hensyn til forskning i udvikling af lærerkompetencer og effektive undervisnings- og læringsmetoder.

5. Dialog og partnerskaber mellem udbydere af læreruddannelser og uddannelsesinstitutioner samt med repræsentanter for arbejdsmarkedet og samfundet, kan give nyttig indsigt og ideer ved at udforme og levere læreruddannelsesprogrammer. Sådanne partnerskaber kan også bidrage til at fremme en mere samordnet tilgang til kvalifikationer, kompetencestandarder og de tilsvarende undervisningstilbud, især på områderne for erhvervsrettet uddannelse og voksenuddannelse.

6. Både lærernes grunduddannelse og lærernes faglige videreudvikling bør baseres på solid pædagogisk forskning, og der bør anvendes læringsmetoder for voksne baseret på praksisfællesskaber, e-læring og peerlæring. Det bør sikres, at lærere har mulighed for regelmæssigt at ajourføre deres fagviden og modtage støtte og undervisning i effektive og innovative former for undervisning, herunder dem, der er baseret på nye teknologier;

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE TIL UNDER BEHØRIG HENSYNTAGEN TIL NÆRHEDSPRINCIPPET OG DEN INSTITUTIONELLE AUTONOMI OG I OVERENSSTEMMELSE MED DE NATIONALE FORHOLD:

1. at søge at sikre, at lærergrunduddannelsesprogrammerne skaber mulighed for, at fremtidige lærere kan erhverve alle de relevante kompetencer, der er nødvendige for at sikre en vellykket start på deres karriere

2. at fremme udviklingen af sammenhængende faglige kompetencerammer for lærere [1], der fastlægger hvilke kompetencer og kvaliteter de har brug for i de forskellige faser af deres karriere eller i forskellige undervisningssituationer. Sådanne rammer bør være tilstrækkeligt fleksible til at kunne reagere på ændrede behov og bør drøftes i samarbejde med de relevante interessenter

3. på samme måde at fremme oprettelsen af faglige kompetencerammer for undervisere på læreruddannelserne, der fastlægger hvilke kompetencer de har brug for, samtidig med at samarbejde og udveksling af peerpraksis styrkes, og områder såsom skolebaserede mentorordninger for nye lærere udvikles

4. yderligere at undersøge muligheden for øget samarbejde, partnerskaber og netværk med en bred vifte af interessenter i forbindelse med udformningen af læreruddannelsesprogrammerne

[1] På grundlag af rapporten fra juli 2013 fra den tidligere tematiske arbejdsgruppe vedrørende læreres faglige udvikling (»Supporting teacher competence development for better learning outcomes«).

5. at fremme effektiv digital undervisning og læring ved at sikre, at underviserne på læreruddannelserne og lærerne selv tilegner sig et tilstrækkeligt niveau af digitale færdigheder, og at de lærer, hvordan man hjælper lærende til at anvende digitale ressourcer på en fornuftig og sikker måde, og hvordan man forvalter individuelle læringsprocesser bedre ved hjælp af tidssvarende uddannelsesprogrammer og forbedret adgang til og brug af åbne uddannelsesressourcer af god kvalitet

6. at benytte finansieringsmulighederne i EU-instrumenterne såsom Erasmus+, og, hvis det er relevant, Den Europæiske Socialfond, til:

   i) at støtte medlemsstaternes politikker, der sigter mod at forbedre kvaliteten af lærernes grunduddannelse og lærernes faglige videreudvikling, og

   ii) at fremme mobiliteten for fremtidige lærere, lærerstaben og undervisere på læreruddannelserne og opmuntre til strategiske partnerskaber, politikeksperimenter og fremsynede projekter inden for læreruddannelse, navnlig for at muliggøre afprøvning af nye metoder og iværksættelse af kompetencerammer i praksis;

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE OG KOMMISSIONEN TIL:

1. at udnytte ET 2020-strukturerne inden for den åbne koordinationsmetode bedst muligt for at styrke evidensbaseret politikudformning og udvikle og formidle vellykket politikpraksis vedrørende:

   — effektive læreruddannelsesprogrammer med fokus på grunduddannelse for lærere og måder, hvorpå samarbejdstilgange til undervisning bør håndteres

   — faglig videreudvikling af VET-undervisere på arbejdspladsen, da de spiller en afgørende rolle i forbindelse med oprettelse af lærepladser af høj kvalitet og andre former for arbejdsbaseret læring

   — styrkelse af relevansen af læseplanerne for læreruddannelsen og lærernes og undervisernes faglige færdigheder, eventuelt gennem et tættere samarbejde med arbejdsgivere, herunder virksomheder

2. at udnytte resultaterne af relevante studier og undersøgelser, såsom Talis [1] med henblik på at drøfte de politiske følger af lærernes og skoleledernes synspunkter og meninger om læreruddannelsen

3. gennem forskning at finde eksempler på de mest effektive metoder og den mest effektive praksis for lærere til at hjælpe lærende med at forvalte deres læring effektivt i dagens multidimensionelle læringsmiljøer;

OPFORDRER KOMMISSIONEN TIL:

1. at opbygge fællesskaber af lærere, navnlig fremtidige og nyansatte lærere, ved at gøre brug af de eksisterende europæiske platforme for lærere, f.eks. e-twinning, med henblik på videreudvikling af peersamarbejdet om undervisningspraksis i EU

2. at støtte samarbejdet med partnere, netværk og organisationer, der kan bidrage med erfaring og knowhow om udformning af effektive læreruddannelsesprogrammer, navnlig grunduddannelsesprogrammer.

---

[1] OECD's internationale undersøgelse af undervisning og læring.

BILAG

Politisk baggrund

1. Artikel 165 og 166 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.
2. Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 18. december 2006 om nøglekompetencer for livslang læring ([1]).
3. Konklusionerne vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet den 15. november 2007, om forbedring af læreruddannelsens kvalitet ([2]).
4. Rådets konklusioner af 12. maj 2009 om en strategiramme for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet for perioden indtil 2020 (ET 2020).
5. Rådets konklusioner af 26. november 2009 om læreres og skolelederes faglige udvikling ([3]).
6. Bruggekommunikéet af 7. december 2010 og konklusionerne vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, om prioriteterne inden for et styrket europæisk samarbejde om erhvervsrettet uddannelse for perioden 2011-2020 ([4]).
7. Rådets resolution af 28. november 2011 om en ny europæisk dagsorden for voksenuddannelse ([5]).
8. Rådets konklusioner af 26. november 2012 om uddannelse i Europa 2020 — uddannelse som bidrag til økonomisk genopretning, vækst og beskæftigelse ([6]).
9. Rådets konklusioner af 15. februar 2013 om investering i uddannelse — et svar på Nytænkning på uddannelsesområdet: investering i kvalifikationer for bedre socioøkonomiske resultater og den årlige vækstundersøgelse 2013 ([7]).
10. Rådets konklusioner af 25. november 2013 om effektiv ledelse på uddannelsesområdet ([8]).
11. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1288/2013 af 11. december 2013 om oprettelse af »Erasmus+«: EU-programmet for uddannelse, ungdom og idræt ([9]).
12. Rådets konklusioner af 24. februar 2014 om effektiv og innovativ uddannelse med henblik på at investere i kvalifikationer — som støtte til det europæiske semester 2014 ([10]).

Anden baggrund

1. Meddelelse fra Kommissionen af 20. november 2012 om Nytænkning på uddannelsesområdet: investering i kvalifikationer for bedre socioøkonomiske resultater
2. Eurydicerapporten fra 2013: Key Data on Teachers and School Leaders in Europa.

([1]) EUT L 394 af 30.12.2006, s. 10.
([2]) EUT C 300 af 12.12.2007, s. 6.
([3]) EUT C 302 af 12.12.2009, s. 6.
([4]) EUT C 324 af 1.12.2010, s. 5.
([5]) EUT C 372 af 20.12.2011, s. 1.
([6]) EUT C 393 af 19.12.2012, s. 5.
([7]) EUT C 64 af 5.3.2013, s. 5.
([8]) EUT C 30 af 1.2.2014, s. 2.
([9]) EUT L 347 af 20.12.2013, s. 50.
([10]) EUT C 62 af 4.3.2014, s. 4.